



Enligt sändlista

Bildande av Sjömossen-Svinasjöns naturreservat i Heby kommun
(3 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning:	Sjömossen-Svinasjöns naturreservat		
Objektnummer:	19-02-		
Kommun:	Heby		
Lägesbeskrivning:	ca 20 km NO Heby, Gröna kartan Söderfors 12H SO, Gula kartan Östfora 12H:04		
Gränser:	se karta, bilaga A		
Fastigheter:	Harbo-Svina 2:2, Harbo-Svina 1:3		
Markägare:	Staten x x x x x x		
Area:	ca 246 ha		
därav landarea:	ca 221 ha		
Naturtyper:	Myr	92	ha
	Barrskog	89	ha
	Blandskog	40	ha

Beskrivning av området

Området ligger i den naturgeografiska regionen 26 (Skogslandskapet omedelbart söder om norrlandsgränsen) på ca 70-85 m ö h. Årsmedeltemperaturen är ca 5.5° C och årsmedelnederbörden ca 550 mm.

Berggrunden består av urgranit och leptit som i områdets centrala delar överlagrats med kärr- och mossetorv. Lerhaltig morän dominerar kantområdena utom i den södra delen där sandig till moig morän är förhärskande.



Området domineras av ett våtmarkskomplex. Den centralt belägna Svinasjön är en vegetationsfattig grund humös sjö som omges av breda gungflybälten. Väster om sjön finns vidsträckta öppna mjukmattekärr av starr-vitmosstyp som mot kanterna successivt får inslag av mindre ytor med mossevegetation. Längs det tillrinnande delvis diffusa bäckdråget dominerar olika sumpkärr. På norra och södra sidorna av kärrområdet finns två mossar med tydliga laggar och väl utvecklad randskog. Mosseplanen är glest trädäckta och har tydliga strukturer och representativa vegetationssamhällen.

Myrmarkerna omgärdas av sumpskog som i områdets norra och nordöstra del i en bred zon övergår successivt i fuktiga till friska skogstyper. Översilningsmarker finns i stråk längs sluttningarna i områdets östra och sydöstra del. Sumpskogarna utgörs av gransumpskogar av ris- eller örttyp. Inslaget av löv, speciellt glasbjörk och klibbal, är stort framförallt i området närmast Svinasjön och i sluttningarna mot myrmarkerna där sumpblandskog dominerar. Enstaka eller grupper av äldre grov asp växer fläckvis i hela skogsområdet. Större sammanhängande aspbestånd finns företrädesvis i den sydöstra delen. Tallsumpskog av ristyp är vanligt förekommande i den södra delen. De friska till torra markerna, vilka utgör en liten del av området, intas av gran- och/eller tallskog av frisk ristyp omväxlande med hållmarkstallskog.

Huvuddelen av sumpskogarna kan karaktäriseras som naturskogar. Inslaget av döda träd och lågor är stort och området torde ha lång lågakontinuitet att döma av de arter som förekommer på lågorna. Endast en mindre del av de friska till torra markerna har skog av naturskogskaraktär.

Mossfloran innehåller ett flertal för naturskog typiska arter. På lågor påträffas de nationellt rödlistade arterna vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* (hotk 4), grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (hotk 4), vedsäcksmossa *Calypogeia suecica* (hotk 4), liten hornflikmossa *Lophozia ascendens* (hotk 4) och platt spretmossa *Herzogiella turfacea* (hotk 4). Av marklevande sumpskogsmossor kan nämnas mörk husmossa *Hylocomium umbratum*, bollvitmossa *Sphagnum wulfianum* och kärrkammosa *Helodium blandowii*.

Området hyser en rik epifytisk lavflora framför allt på död ved i olika former. Särskild anmärkningsvärd är förekomsten av ringlav *Evernia divaricata* (hotk 2) vilken påträffats på tre ställen inom området växande på storvuxna enar och äldre gran. Kornig nållav *Chaenotheca clorella* (hotk 4), brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (hotk 4) och kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlnerii* (hotk 4) förekommer samtliga på död ved och finns spridda i hela naturskogsområdet. På äldre asp förekommer bl a lunglav *Lobaria pulmonaria*, skinnlav *Leptogium saturninum* och den hänsynskrävande (hotk 4) osepterad kvistspik *Phaeocalicium praecedens*. På gran förekommer mer eller mindre allmänt kattfotslav *Arthonia leucopella*, garnlav *Alicтория sarmentosa* och gammelgranslav *Lecanactis abietina*.

Ett flertal rödlistade vedsvampar förekommer i området. På fuktigt växande äldre grov asp har bl a apelticka *Tyromyces fissilis* (hotk 2) påträffats. Ullticka *Phellinus ferrugineofuscus* (hotk 4) och gränsticka *Phellinus nigrolimitatus* (hotk 4) förekommer ganska allmänt på lågor av barrträd. Av övriga hänsynskrävande (hotk 4) arter bundna till död ved kan nämnas veckticka *Anthrodia pulvinascens*, stjärntagging *Asterodon*



ferruginosus, kanderlabersvamp *Clavicornia pyxidata*, doftskinn *Cystosterium murrainii*, laxticka *Hapalopilus salmonicolor* och rynkskinn *Phlebia centrifuga*.

Fågellivet är rikt och hyser ett flertal skogs- och våtmarksfåglar som orre, tjäder, järpe, slaguggla, spillkråka, trana, tofsvipa, enkelbeckasin, grönbena, svarthakedopping och skrattmåsar.

Ärendets beredning

Området har i Länsstyrelsens naturvårdsplan för länet givits klass II (mycket högt naturvärde) på grund av botaniska, geovetenskapliga och zoologiska skäl. Våtmarkerna har åsatts högsta skyddsklass i den länstäckande våtmarksinventeringen (VMI) och är upptagna i Naturvårdsverkets *Myrskyddsplan för Sverige*.

Översiktliga inventeringar av områdets kryptogamflora utfördes under 1995. Dessa visade på höga till mycket höga naturvärden även i till våtmarkskomplexet angränsande skogsområden. Ett stort antal rödlistade arter påträffades. Delar av skogsmarken har av Skogsvårdsstyrelsen utpekats som *nyckelbiotop*.

Länsstyrelsen meddelade i februari 1996 med stöd av 11 § naturvårdslagen föreskrifter om förbud att utan länsstyrelsens tillstånd avverka eller utföra andra arbetsföretag som kunde strida mot ett syfte att bevara området.

Ett förslag till beslut har remissbehandlats.

Västmanlands läns jaktvårdsförbund har framfört erinringar mot det föreslagna förbudet att jaga fågel.

Samråd har ägt rum med Naturvårdsverket och med Skogsvårdsstyrelsen enligt 28 § naturvårdsförordningen och med Heby kommun enligt 43 § naturvårdslagen. Naturvårdsverket har tillstyrkt att naturreservat inrättas medan Heby kommun och Skogsvårdsstyrelsen har uttalat ingen erinran.

Ägarna till marken har enligt 11 § naturvårdsförordningen förelagts att inom en tid av en månad framställa eventuell erinran mot inrättandet av ifrågavarande naturreservat. Inkomna erinringar har beaktats i den slutliga handläggningen av ärendet.

Staten har genom Naturvårdsverket förvärvat berörda delar av fastigheterna Harbo-Svina 2:2 och 6:1 Kvarsta 1:2, Täppan 1:13, Forsbo 1:6 och 2:1, Harbo-Stalbo 2:1 och Gransätra 1:2, 2:4, och 2:6. (Områdena överförs till Harbo-Svina 2:2 genom fastighetsreglering.)

Länsstyrelsen har enligt 27 § verksförordningen utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat utredningen i en konsekvensutredning. Riksrevisionsverket har lämnats tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen. Riksrevisionsverket har uttalat ingen erinran.



Grund för beslutet

Området är geovetenskapligt intressant genom välutvecklade representativa mossar, kärr och gungflyn. Det är botaniskt och zoologiskt intressant genom förekomst av biotoper för ett stort antal rödlistade och sällsynta arter som är knutna till våtmarker och naturskog. Det har stor allmänekologisk betydelse för sin mångformighet och relativa orördhet.

Området bör således särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedom om landets natur.

Länsstyrelsens beslut enligt 7 § naturvårdslagen

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964: 822) förklarar Länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga A, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar att, då detta beslut vunnit laga kraft, av Länsstyrelsen den 16 februari 1996 fattat beslut om föreskrifter enligt 11 § naturvårdslagen, dnr 231-642-96, skall upphöra att gälla.

Ändamålet med reservatet

Huvudsyftet med naturreservatet skall vara att bevara ett våtmarkskomplex med tillhörande naturskogspartier med dess flora och fauna och naturliga successioner.

Områdets nyttjande för forskning skall främjas.

Reservatföreskrifter

- A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad eller anläggning
- 2 anlägga väg, parkeringsplats, led, bro eller spång,
- 3 anlägga brygga eller anordna uppläggningsplats för farkoster,
- 4 uppföra mast,



- 5 anlägga luft- eller markledning,
- 6 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
- 7 anordna upplag ,
- 8 uppföra stängsel eller annan hägnad,
- 9 bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, torv eller andra jordarter,
- 10 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
- 11 dika eller dikesrensa,
- 12 dämma eller invalla,
- 13 ta bort dött träd eller vindfälle,
- 14 avverka, markbereda, hyggesrensa, bränna ris eller utföra annan skogsvårdsåtgärd,
- 15 plantera träd, buskar eller andra växter,
- 16 plantera in för trakten främmande växt- eller djurart,
- 17 föra motordrivet terrängfordon för annat ändamål än för uttransport av fälld älg,
- 18 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 19 tillföra kalk, andra mineralämnen eller gödselmedel,
- 20 använda mark för båtuppläggningsplats, ridstig eller skjutbana,
- 21 använda mark för skyttetävling, orienteringstävling eller militära övningar,
- 22 jaga fågel. Övrig jakt är dock tillåten under förutsättning att jaktutövandet kan ske i enlighet med föreskrifterna för naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med naturreservatet och som anges i fastställd skötselplan.



B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

- 1 Utmärkning av reservatet.
- 2 Uppsättning av informationstavlor på platser som anges på karta, bilaga B.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 föra motordrivet fordon
- 2 föra motorbåt,
- 3 tälta,
- 4 cykla
- 5 rida,
- 6 klättra i boträd,
- 7 medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 8 anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
- 9 göra upp eld,
- 10 gräva upp, plocka eller bryta buskar, ris, örter, vedlevande svampar, mossor eller lavar,
- 11 samla in insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 12 snitsla spår eller ordna orienteringskontroll,
- 13 anordna motortävling, skyttetävling, orienteringstävling, båttävling eller träning därför.

Föreskrifterna C 2-6 samt 8-11 gäller även innehavare av särskild rätt.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall, t. ex. för vetenskaplig forskning, medge undantag från ovannämnda förbud.



- D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m. m.
- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter m. m. om naturvårdsförvaltningen som framgår av skötselplanen. Inom ramen för dessa kan Länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Den ekonomiska utredningen i planen omfattas ej av fastställelsen.
 - 2 Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
 - 3 Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.

Skötselplan

- 1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med reservatet i enlighet med reservatbeslutet.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Ändamålet skall uppnås genom att området lämnas för fri utveckling.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall nyttjas på dess naturgivna förutsättningar. Information om områdets naturvärden och vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet lämnas på informationsskyltar, som placeras enligt karta, bilaga B. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

3 Tillsyn

Tillsynsman eller naturvårdsvakt bör utses av Länsstyrelsen. Om detta ej kan ordnas skall naturvårdsförvaltaren svara för regelbunden tillsyn.

För tillsynsmannen eller naturvårdsvakten skall avtal och arbetsinstruktion upprättas.



4 Dokumentation

Det är angeläget att på ett ändamålsenligt sätt följa biotopernas utveckling inklusive särskilt intressanta och skyddsvärda växt- och djurarter. Detta skall ske genom regelbundet återkommande och standardiserade inventeringar. Länsstyrelsen ansvarar för detta.

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnader för och finansieringen av naturvårdsförvaltningen samt förhållanden som strider mot ändamålet med reservatet.

Denna dokumentation skall ligga till grund för eventuell omprövning av föreskrifter och skötselplan.

5 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Ekonomisk utredning

Åtgärd	Engångs- kostnad (kr)	Årlig kostnad (kr)
Utmärkning	10 000	
Information	10 000	
Dokumentation		10 000
Tillsyn och underhåll		5 000

5.2 Finansiering

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen svaras för av staten genom anslaget Vård av naturreservat m. m.



1997-10-24

231-4545-96

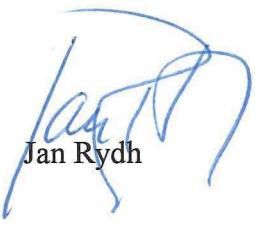
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, enligt bilaga C (formulär nr 18).

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jan Rydh. I den slutliga handläggningen deltog även byrådirektör Fritz Eriksson, föredragande, samt

länsråd Håkan Eriksson

chefsjurist Jan Pesula och

miljövårdsdirektör Kerstin Kvarnström



Jan Rydh



Fritz Eriksson

Bilagor

- A Beslutskarta
- B Karta med informationstavlor
- C Hur man överklagar

Mc

ÖN
1:19
14

— — — Gräns för område
som beslutet avser

Tillhör Länsstyrelsens beslut
1997-10-27, dnr 231-4545-96
Skala 1:10 000

